

KÄYTTÖTURVALLISUUSTIEDOTE

MARKER/MARKER FLUOR

WATER-BASED

1. Aineen tai valmisteen ja yhtiön tai yrityksen tunnistetiedot

Julkaisupäivämäärä	09.05.2011
Tuotenimi	MARKER/MARKER FLUOR WATER-BASED
Artikkelin numero	542141, 542241, 542341, 542441, 542541, 542641, 542741
Tuoteryhmä	05 Aerosoler
Aineen/valmisteen käyttö	Merkkausväri porausreikien ja kaapelioiden merkkaukseen, tiemerkintöihin, eläinten merkitsemiseen, puiden leimaukseen jne.

Jakelija

Yrityksen nimi	Norden Olje AB
Toimiston osoite	Första Långgatan 22
Postinumero	413 28
Paikannimi	Göteborg
Maa	Sverige
Puh:	031 700 1780
Faksi	031 700 9870
Sähköposti	sds@nordenolje.se
Verkkosivu	http://www.nordenolje.com
Laatija	Preben Kristiansen (preben.kristiansen@nordenolje.dk)
Hätänumero	112

2. Vaaran yksilöinti

Luokitusta	F+; R12,R67
Vaaran kuvaus	<p>Erittäin helposti syttyvä. Tuote on erittäin helposti syttyvä ja voi jo huoneenlämmössä kehittää höyryjä, jotka muodostavat räjähtäviä yhdisteitä ilman kanssa.</p> <p>Höyryt voivat aiheuttaa uneliaisuutta ja huimausta. Höyryjen toistuva tai pitkäkestoinen hengittäminen voi vahingoittaa keskushermostoa.</p> <p>Silmiin joutuva höyry tai roiskeet voivat aiheuttaa punoitusta, kirvelyä ja kipua. Aineen joutuminen iholle voi aiheuttaa punaisuutta, kirvelyä ja kutinaa.</p> <p>Voimakkaasti kuumentuessaan syntyy ylipainetta, joka voi johtaa aerosolipurkin hajoamiseen räjähdysmäisesti. Aerosolipurkki voi syttyä palamaan mikäli se tyhjenetään avoimen tulen tai hehkuvien lähteiden äärellä.</p>

3. Koostumus ja tiedot aineosista

Aineosan nimi	Tunnistaminen	Luokitus	Sisältö
Dimetyylieetteri	CAS-numero: 115-10-6 EC-numero: 204-065-8 Indeksinumero: 603-019-00-8	F+; R12 Flam. gas 1; H220 Press. Gas	20 - 40 %
Etanoli	CAS-numero: 64-17-5 EC-numero: 200-578-6 Indeksinumero: 603-002-00-5	F; R11 Flam. Liq. 2; H225	< 20 %
Propan-2-oli	CAS-numero: 67-63-0 EC-numero: 200-661-7	F; R11 Xi; R36	< 10 %

	Indeksinumero: 603-117-00-0 R67 STOT SE3; H336 Eye Irrit. 2; H319 Flam. Liq. 2; H225
Sarakkeiden ylätunnisteet	CAS-numero = Chemical Abstracts Service; EU (Einecs- tai Elincs-numero) = European inventory of Existing Commercial Chemical Substances; aineen nimi = aineluettelossa määritetty nimi (aineet, jotka eivät sisälly aineluetteloon, on käännettävä mahdollisuuksien mukaan). Pitoisuudet ilmoitettu arvoina: %, %paino/paino, %til./paino, %til./til., mg/m3, ppb, ppm, paino-%, tilavuus-%
HH/HF/HE	T+ = erittäin myrkyllinen, T = myrkyllinen, C = syövyttävä, Xn = haitallinen, Xi = ärsyttävä, E = räjähtävä, O = hapettava, F+ = erittäin helposti syttyvä, F = helposti syttyvä, N = ympäristölle vaarallinen
Huomautuksia osasta	Sisältää myös: vesi, väriaineväriaine. Ainesosia koskevat R-lausekkeet ja muut tiedot löytyvät kohdasta 16. -

4. Ensiaputoimenpiteet

Hengittäminen	Raitis ilma ja lepo. Anna tekohengitystä, jos hengitys on pysähtynyt. Tajuttomat on käännettävä sivuasentoon pää alhaalla ja pidettävä lämpimänä. AMBULANSSI ON KUTSUTTAVA. Käyttöturvallisuustiedote on otettava mukaan.
Ihokosketus	Saastunut vaatetus on välittömästi poistettava ja iho pestävä saippualla ja vedellä. Ei saa käyttää orgaanisia liuotainaineita. Ota yhteys lääkäriin, jos ärsytys jatkuu.
Silmäkosketus	Huuhtelee heti silmiä runsaalla vedellä. Pidä silmäluomet levitettyinä. Yleensä alle viiden minuutin huuhtominen riittää. Ota yhteys lääkäriin, jos ärsytys jatkuu.
Nieleminen	Suu on välittömästi huuhdeltava. Maitoa tai vettä on juotava runsaasti. Pidä henkilöä silmällä. Ei pidä yrittää antaa ylen. Ylenannettaessa on pää pidettävä alhaalla. Hakeuduttava välittömästi ensiapuasemalle. Käyttöturvallisuustiedote on otettava mukaan.

5. Palontorjuntatoimenpiteet

Sopivat sammutusvälineet	Palon sammuttamiseen on käytettävä alkoholille resistenttiä erikoisvaahtoa, hiilihappoa, erikoisjauhetta tai vesisumua.
Sopimattomat sammutusvälineet	Ei saa käyttää voimakasta vesisuihkua, sillä se saattaa levittää tulta.
Palo- ja räjähdysvaarat	Voimakkaasti kuumentuessaan syntyy ylipainetta, joka voi johtaa aerosolipurkin hajoamiseen räjähdysmäisesti. Palon aikana voi muodostua terveydelle vaarallisia kaasuja: hiilidioksidia (CO ₂), hiilimonoksidi (CO), typpioksideja (NO _x).
Palontorjuntatoimenpiteet	Palon läheisyydessä olevat säiliöt tulee välittömästi siirtää tai jäähdyttää vedellä.
Henkilösuojaimet	Käytettävä henkilökohtaisia suojavälineitä, ks. kohta 8. Vältettävä savukaasujen hengittämistä. Paloa sammutettaessa käytettävä paineilmanammaria.

6. Toimenpiteet onnettomuuspäästöissä

Henkilökohtaiset varotoimet	Henkilökohtaiset suojaimet, kts. kohta 8. Tupakointi, avoimen tulen käyttö ja muut syytyslähteet ovat kiellettyjä.
Ympäristövarotoimet	Kerättävä vuodot hiekkaan, maaperään tai muuhun soveltuvaan imevään aineeseen. Varmista hyvä tuuletus ja estä vuodot. Ei saa päästää viemäriin. Pesuvettä ei saa päästää saastuttamaan vesistöjä. Otettava yhteys paikallisiin viranomaisiin vuodoista viemäriin/vesistöön.
Puhdistusmenetelmät	Keräämisen jälkeen puhdistettava öljynpoistoaineella. Jätteiden käsittelyn osalta, kts. kohta 13.

7. Käsittely ja varastointi

Käsittely	Varottava aineen joutumista iholle ja silmiin. Vältä lämmitystä, kipinöitä ja avotulta. Varmista hyvä ilmanvaihto. Mekaanista ilmanpoistoa tai kohdeimua voidaan tarvita. Höyryt voivat kerääntyä lattialle ja huonetilan alaosiin. Pyrittävä estämään staattista sähköä. Vältä höyryjen ja aerosolien hengittämistä. Raskaana olevat naiset eivät saa työskennellä tuotteen kanssa, mikäli on olemassa pienikin lyijyaltistuksen vaara. Syöminen, juominen ja tupakointi eivät ole sallittuja tuotetta käsiteltäessä.
Varastointi	Aerosolipurkit: ei saa asettaa suoraan auringonvaloon tai >50°C:n lämpötilaan. Säilytettävä pienten lasten ulottumattomissa ja erillään nautittavaksi tarkoitetuista tuotteista.

8. Altistumisen ehkäiseminen ja henkilönsuojaimet

Räjähdyksäraja-arvot

Aineosan nimi	Tunnistaminen	Arvo	Vuosi
Dimetyylieetteri	CAS-numero: 115-10-6 EC-numero: 204-065-8 Indeksinumero: 603-019-00-8	8 tuntiin: 1000 ppm 8 tuntiin: 2000 mg/m ³	2009
Etanoli	CAS-numero: 64-17-5 EC-numero: 200-578-6 Indeksinumero: 603-002-00-5	8 tuntiin: 1000 ppm 8 tuntiin: 1900 mg/m ³ 15 min.: 1300 ppm 15 min.: 2500 mg/m ³	2009
Propan-2-oli	CAS-numero: 67-63-0 EC-numero: 200-661-7 Indeksinumero: 603-117-00-0	8 tuntiin: 200 ppm 8 tuntiin: 500 mg/m ³ 15 min.: 250 ppm 15 min.: 620 mg/m ³	2009

Altistumisvalvonta

Työperäisen altistumisen valvontatoimet	Kaikki käsittely hyvin ilmastoidussa tilassa.
Hengityksensuojaus	Jos ilmanvaihto ei ole riittävä, on käytettävä hengityssuojainta, jossa on AX-tyypin kaasusuodatin (EN 371) ja P2-luokan hiukkassuodatin (EN 143/EN 149).
Käsien suojaus	Suojakäsineiden käyttöä suositellaan. Esim. butyylikumista valmistetut. (EN 374, luokka 2 tai korkeampi). Yksittäisille ainesosille tai itse tuotteelle ei ole ollut mahdollista määrittellä läpäisyäikää. Siksi suosittelemme, että roiskeita saaneet käsineet vaihdetaan ja kädet pestään vedellä ja saippualla. Käsineiden maahantuojaltaikin voi kysyä mahdollisia läpäisyäikoja.
Silmien suojaus	Käytettävä silmäsuojaimia (EN 166) suoralta kosketukselta tai roiskeilta suojautumiseksi.
Muita tietoja	Saastunut vaatetus on poistettava ja iho pestävä huolellisesti saippualla ja vedellä työn päätyttyä.

9. Fysikaaliset ja kemialliset ominaisuudet

Fyysinen tila	Aerosoli
Haju	Heikosti alkoholilta tuoksuva
Väri	Useita värejä
Liukenevuuden kuvaus	Liukenee: Alkoholiliuteen
Leimahduspiste	Arvo: < 0 °C

10. Stabiilisuus ja reaktiivisuus

Vältettävät olosuhteet	Vältä aerosolipurkkien altistamista korkeisiin lämpötiloihin tai suoraan auringonvaloon. Vältä kuumuutta, liekkejä ja muita sytytysläheteitä.
Vältettävät materiaalit	Varo kosketusta hapettimiin (typpihappo, peroksidien, kromaatti). Varo alkaleja,

	vahvoja happoja, lämpöä.
Vaaralliset hajoamistuotteet	Palon aikana voi muodostua terveydelle vaarallisia kaasuja: hiilidioksidia (CO ₂) , hiilimonoksidi (CO) , typpioksideja (NO _x) .
Stabiilisuus	Stabiili tavanomaisissa lämpötiloissa ja suositellussa käytössä.

11. Myrkyllisyyteen liittyvät tiedot

Muut terveysvaaroja koskevat tiedot

Hengittäminen	Höyryt voivat aiheuttaa uneliaisuutta ja huimausta. Korkeita pitoisuuksia sisältävien höyryjen hengittäminen voi aiheuttaa lievää ärsytystä, päänsärkyä, huimausta, väsymystä, pahoinvointia, oksentelua ja pahimmassa tapauksessa tajuttomuutta. Höyryjen toistuva tai pitkäkestoinen hengittäminen voi vahingoittaa keskushermostoa. Aerosolit voivat aiheuttaa yskää ja hengenahdistusta.
Ihokosketus	Aineen joutuminen iholle voi aiheuttaa punaisuutta, kirvelyä ja kutinaa. Pitkäkestoinen tai toistuva altistus voi aiheuttaa lievää ärsytystä.
Silmäkosketus	Silmiin joutuva höyry tai pöly voi aiheuttaa punoitusta, kirvelyä ja kipua.
Nieleminen	Voi aiheuttaa pahoinvointia, päänsärkyä, huimausta ja päihtymistä. Ripuli.

12. Tiedot kemikaalin vaarallisuudesta ympäristölle

Muut ekologiset tiedot

Liikkuvuus	Tuote sisältää haihtuvia aineita, jotka voivat levitä ilmakehässä.
Pysyvyys ja hajoavuus	Höyrystyneiden liuotinaineiden odotetaan hajoavan ilmakehässä fotokemiallisesti.
Muita haittavaikutuksia / huomautuksia	Kovetetun tuotteen ei uskota voivan vahingoittaa ympäristöä.
Ympäristötiedot, yhteenveto	Tuotetta ei luokitella ympäristölle aiheutuvan vaaran perusteella.

13. Jätteiden käsittelyyn liittyvät näkökohdat

EWC-jätetunnus	EWC: 150110 pakkaukset, jotka sisältävät vaarallisten aineiden jäämiä tai ovat niiden saastuttamia
Vaaralliseksi jätteeksi luokiteltu tuote	Kyllä
Vaaralliseksi jätteeksi luokiteltu pakkaus	Kyllä
Määritä asianmukaiset hävittämismenetelmät	Vuodot ja jätteet hävitetään paikallisten viranomaisten ohjeiden mukaisesti. Jätteet, valumat ja jäämät käsitellään kunnallisten jätesuunnitelmien mukaisesti. Lisäksi tulee huomioida ympäristöministeriön jäteasetus.

14. Kuljetustiedot

Oikea kuljetusnimi	AEROSOLS, flammable
Tuotenimi (kansallinen)	AEROSOLIT
Vaaralliset aineet ADR	Tila: Kyllä UN-numero: 1950 Luokka: 2.1 Oikea laivauksessa käytettävä nimi: AEROSOLIT
Vaaralliset aineet RID	UN-numero: 1950 Luokka: 2.1 Oikea laivauksessa käytettävä nimi: AEROSOLIT
Vaaralliset aineet IMDG	Tila: Kyllä UN-numero: 1950 Luokka: 2.1 EmS: F-D, S-U Oikea laivauksessa käytettävä nimi: AEROSOLS
Vaaralliset aineet ICAO/IATA	UN-numero: 1950 Luokka: 2.1 Oikea laivauksessa käytettävä nimi: AEROSOLS, FLAMMABLE

15. Lainsäädäntöä koskevat tiedot

Vaaratunnus

Erittäin helposti syttyvä

Merkin koostumus	Dimetyylieetteri: 20 - 40 %
R-lauseet	R12 Erittäin helposti syttyvää. R67 Höyryt voivat aiheuttaa uneliaisuutta ja huimausta.
S-lauseet	S23 - Vältettävä höyryn ja sumun hengittämistä. S51 Huolehdittava hyvästä ilmanvaihdosta.
Muita huomautuksia	Painepakkaus. Ei saa säilyttää auringonpaisteessa eikä yli 50°C lämpötilassa. Ei saa puhkaista eikä polttaa tyhjänäkään. Ei saa suihkuttaa avotuleen eikä hehkuvaan aineeseen. Eristettävä sytytyslähteistä - Tupakointi kielletty. Säilytettävä lasten ulottumattomissa.
Huomautuksia	-

16. Muut tiedot

Asianomaisten H-lausekkeiden luettelo (osat 2 ja 3).	H220 Erittäin helposti syttyvä kaasu. H225 Helposti syttyvä neste ja höyry. H319 Ärsyttää voimakkaasti silmiä. H336 Saattaa aiheuttaa uneliaisuutta ja huimausta.
luettelo aineelle määrättyistä R-lausekkeista (kohdissa 2 ja 3).	R11 Helposti syttyvää. R12 Erittäin helposti syttyvää. R36 Ärsyttää silmiä. R67 Höyryt voivat aiheuttaa uneliaisuutta ja huimausta.
Koulutusneuvoja	Eryistä koulutusta ei vaadita, mutta käyttäjän on tutustuttava tähän käyttöturvallisuustiedotteeseen. -
Suosittelavat käyttörajoitukset	Merkkausmaali porausreikien ja kaapeliojien merkkaukseen, tiemerkitöihin, eläinten merkitsemiseen, puiden leimaukseen jne.
Vastuussa käyttöturvallisuustiedote	Norden Olje AB